

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 24.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 19 JULI 1916.

NO. 29

Fredsutsikterna.

Religionskrigets historia en ohyllig fars, världskriget en enfaldig tragedi.

AF GEORGE BRANDES.

VILLKOREN FÖR VARAKTIG FRED: SEGER UTAN FÖRDOMJUKELSE.

På uppfordran av Neutrala konferensen i Stockholm har dr. Georg Brandes skrivit följande artikel, som offentliggöres samtligt på 5 olika språk och i många länder:

Det är tydligen ett af folk som stå i harnesk mot hvarandra alla kämpa i god tro. Inet af dessa folk besträffar ett ögonblick att dessa sak är den rätta och att denna sak förtjänar att segra. Alla hoppas att vinna seger, enär den himmelska rättvisan icke kan lämna den rättvisa saken på jorden i sticket. Följden af denna tankeslagning har för båda parterna blifvit ett brännande nationalhat, hvilket får ytterligare näring af båda parternas tidningar, som dagligen fortsätta sin bit.

Det är omöjligt för en skribent, tillhörande ett af de verkliga få neutrala länderna, hvilken ser invånarna i världens största flamma upp i ömsesidigt hat, att dela detta hat och att betrakta någon som helst af de stridande landens befolkningar med den motvilja hvarmed denna befolkning betraktas af sina fiender.

Han kan gilla de olika europeiska folkens varma känslor för det egna landet. Han kan utan svårighet låta hvar och en af de stridande vederfara sin härförse till Englands politiska frälsning och litterära storhet, sin kärlek för fransk bravur, fransk smak och gracie, sin beundran för tysk förmåga och företagsamhetsanda, tysk vetenskap och musk, för ryskt krigsljud och rysk frugjordigt för förtjänst, men han kan icke råda med på att kalla engelsmän för bycklare, fransmän för fransmakare, tyskmän för boleser och ryssarna för boilar. Han säger som Antigone hos Sofokles:

— Jag kan ej hata med en, jag kan blott älska med er!

Det är därför endast folkdiktigt, att det icke blott är Serbien och Belgien som höfdat att kriget livad och bekräftat var nödvärn. Äfven stormakterna, de som öfverlevadt stort om anfällande, ha höfdat detsamma. Alla betrakta sig som öfverfallna, alla kämpa de för sin existens.

Men om ingen av dem har önskat kriget, så bora de icke längre hålla tillhåll den kärlek till fred som de alla från första början haft och som de alla fortfarande påstå sig ha. Centralmakterna förklara att de vilja ha fred. Vi få dock icke veta hvad de vilja uppföra för att ernå den. De vilja lämsla sina fiender, på det att freden må kunna bli varaktig. Afven de allierade vilja lämsla motparten innan freden avslutas. Visserligen formulera de gärna sina sviten på så sätt att centralmakterna själva icke skola krossas, utan blott deras militarism. Men det är icke lätt att rycka loss vilddens piggar, utan att afsevärdt skada vilddens själ.

Ju längre kriget räcker, desto kortvarigare blir den kommande freden.

Alltför krigets första dagar framstod det klart att inviderna af de två stora grupperna i det hela tagt kunde bli krossad. Det enda man kunde krossa var blott oskyldiga människor i hundratusentals. Och under krigets lopp har det blifvit klart att ju längre kriget fortgår, desto kortvarigare blir den kommande freden. De krigsförande makternas tidningspress har nämligen tagit till sin uppgift att ytterligare upphetsa förbitringen och därigenom äfven häftrörelsen. Men det odelgärande har, som på så sätt framkallats, kommer att öfverleva kriget och kommer nödvändigt att framtvinga nya krig.

Det är alltså hög tid på att världskriget upphör.

Båda de stridande parterna hålla att civilisationen först måste föras till seger. Men den enda civilisation som detta krig spridd öfver jorden är den speciellt ryska, hvilken tagit sig uttryck i form af en censur, hvilken utrotat friheten och förhindrat kännedom om sanningen. Det mest förskräckliga beträffande detta krig är dock att det har dräpt själva kärleken till sanningen. Öfverallt ljuses det med häftrörelse. I England och Frankrike har man till exempel sett sig nödsakad att fördöja den ryska regeringens hållning mot öst. I Finland, i Tyskland och Österrike har man varit nödsakad att förtiga eller borttjuga att den turkiska regeringen på ett upprörande sätt utrotat hela den armeniska befolkningen.

Vi ha det hela taget återvänt till människoeffrandets tid. Endast med den skildnad att man under den barbariska fortidens mörda fyra eller fem kristnagar hvarje år såsom offer åt en fruktad gudom, medan man nu offer fyra eller fem miljoner människor åt de afgudar man tillber. En tänkare har sagt: "Satan (Forts. å sid. 5.)

POSTKONFLIKTEN UTJÄMNAD.

De engelska beslagen af svensk post hänskjutas till internationell skiljedomstol.

Efter långvariga förhandlingar mellan svenska och engelska regeringarna har enighet nu vunnits därom att till afgörande af internationell skiljedomstol — hvilken väntas trada i verksamhet omedelbart efter krigets slut — hänskjuta frågan om rättmätigheten af de engelska åtgärder beträffande paketpost hvilka på sin tid gäfvö anledning till kvarhållande i Sverige af transiterade postpaket mellan England och Ryssland, sedan och försävidt dessa åtgärder i vederbörlig ordning kommit under engelsk prisdometols bedömande. Tillika har engelska regeringen uttryckt sin benägenhet att vidare förhandla om och eventuellt till skiljedom hänskjuta vissa andra frågor i hvilka en neutral regering ej funnit sig kunna åtgärda.

På grund härför har svenska regeringen ansett sig ej vidare behöfva upprätthålla beslaget af vissa partier transitoriskt. Transiteringar för fram, af sådana paket kommer därmed icke att från svensk sida meddelas förän en tillfredställande ordning faktiskt kommit i tillämpning beträffande posttrafiken från Sverige västerut.

Det var den 16 december i fjol regeringen afgaf sin bekanta protokoll till England rörande postbeslagen, och samtidigt anbefallde generalpoststyrelsen att tillsvärdare kvarhålla alla paketpost till och från England i transit genom Sverige. Åtgärden vidtog som en följd af de många engelska paketpostbeslagen, af hvilka särskildt kvarhållande af den svenska juposten ombord af Stockholm och Hellig Olav väckte store förtroende. Den stoppa de transitoriskt, som så småningom torde ha utgjort omkring 50,000 paket, har hela tiden varit upplagd i Göteborg. Den kommer alltså nu att frigtivas.

Afresa till Amerika.

Pastor Charles A. Aked från San Francisco och miss Emily Balch från Wellesley college, amerikanska delegater till den neutrala konferensen för ständigt fredsmäklare, som är utsatt af Fords fredsexpedition och har sitt säte i Stockholm, afreste i fredags å 4 till Amerika för att rådgöra med Ford om fredsvärdet.

Öfvervakningen kräver människolkif.

Red River har i North Dakota svämmat öfver sina bräddar och anställt ganska store skada. Den har kraft icke mindre än tolf människolkif. Bland de omkomna märkas Jacob Erickson, som drunknade nära Cooperstown, och Victor Nelson från Lake Mills, Iowa, hvilken omkom nära Milner.

Hundra miljoner till Frankrike.

En korporation under namn af American Foreign Securities company kommer att organiseras af några bankirer, med J. P. Morgan & Co. och Brown Brothers & Co. i spetsen, för att låna den franska regeringen \$100,000,000, meddelades i torsdags från New York. Sverige, Norge och Danmark nämnas bland de länder, som stå bakom detta lån.

Hajarnas offer.

Lester Stillwell, 12 år gammal, dödades i onsdags af en haj, då han badade i närheten af Matawan, N. J. En man, som sökte rådda honom, blif svårt sårad, och en gosse, som badade ett annat ställe i närheten, blif afven anfallen af en haj och ganska svårt skadad. Detta är tredje gången på två veckor, som hajarna kräft människolkif utmed New Jerseys kust.

Nickelindustrin.

Det är vara så godt som beslutadt, att nickel-förädlingsindustri skall etableras i Canada. En betydlig del af nickel från Sudbury, Ont., skall på så sätt kunna förädlas i Canada. Plats för denna anläggning har redan iaktöpts i Nova Scotia. Det har väckt icke så litet uppeende i Canada, att den tyska undervattensbåten Deutschland skall föra nickel, som utan tvivel är canadensisk, till Tyskland att användas i armén, mot de canadensiska soldaterna. Många tidningar ha stå skulden härför på Borden-regeringen, som icke förhindrat, att Canadas nickel kommer i fiendens händer, och det har öppet yrkats på, att denna regering helt enkelt skall sparkas ut.

Sensationella anklagelser.

Senator Borch från Idaho framkastade i tisdags f. v. i senaten i Washington sensationella anklagelser mot administrationen, emedan den fortfarande låter Carranza få vapen och ammunition i U. S. A. och därmed döda amerikanska soldater. Från annat håll uppgiftes att administrationen icke blott tillåtit utlösa af ammunition till Carranza, utan också, på begäran af densamma, under loppet af de senaste två månaderna och sedan amerikanska soldater blifvit dödade af Carranzas trupper, tillhållit åtminstone en amerikansk vapenfabrik att påskynda leverans af maskiner för tillverkning af patroner till den engelska regeringen i Mexico.

Krigskronikan.

Britterna taga den ena positionen efter den andra. — Fransmännen avancera.

RYSKA FRAMGÅNGAR.

INGA RÖDA KORSBARTIKLAR TILL TYSKANLÄN.

Onsdagen d. 12 juli.

Från London meddelas, att britterna tagit Contalmaison på den franska fronten. Flera linjer af trancheer i Maubetzkoogen togos även af britterna. — Fransmännen ha söder om Somme tagit 1,300 krigsfångar under de senaste två dagarna. — Storbritannien har uppnått Holland att utfärda exportförbud på manufakturvaror till neutrala länder. Om Holland icke vill göra detta, kommer Hoflands bomullimport att stoppas. — Det österrikska amiralitetet rapporterar, att en österriksk kryssare sänkt fyra eller fem armerade brittiska patrullbåtar. Endast tio man räddades. — Den brittiska ångaren Kara, 2,388 ton, har öfvergivits af besättningen, sedan den stött på en mina. — Officiellt meddelar det brittiska luftvarkvartret i Frankrike, att britterna tagit hela första tyska försvarssystemet på en front på 14,000 yrd, nära åttio mil, efter tio dygns afvarfrens strid. Öfver 7,500 krigsfångar ha tagits. — En italiensk flottaföring anföll i går den österrikska hydrobasen vid Parenzo, Istri. Den tystade de nya starka strandbatterier och dref fyra österrikska årtyg på flykten från Trieste. — I drabbningen vid Somme ha fransmännen tagit 22,000 krigsfångar. Den tyska generalen Brussloff har tagit 271,920 krigsfångar. — Flera österrikska divisioner ha dragits från den italienska fronten och transporterats till östfronten. — Från Kairo, Egypten, meddelas, att araberna tagit staden Kuntula. Arabien, samt även tagit fortet. — Två tyska aeroplan afjorde i måndags kväll ett anfäll på Calais vid Engelska kanalen och nedsläppte en del del bomber. — Bulgarien har nekat att sända trupper till de galliska och italienska fronterna, såsom kejsarna Wilhelm och Franz Joseph befr. — Österrikan lära ha utrymt Tolmino på den italienska fronten. — President Wilson tillkännagaf idag, att han ämnar personligen göra ansträngningar för att komma det svältdöda Polen till hjälp. — Den engelska hamnstaden Seaham Harbor anfölls i går kväll af en tysk submarin, som aftrydde en massa skad. En kvinna dödades och ett hus antändes. Seaham Harbor ligger i Durham county vid Nordjorden.

Torsdagen d. 13 juli.

Från London meddelas, att den engelska offensiven håller i sig. Britterna äro i full besittning af Metzkoogen. Två hufvudsaken anföll på Contalmaison ha tillbakaslagits. — Det brittiska amiralitetet påpekar, att den österrikska uppgiften om att en österriksk kryssare sänkt fyra eller fem brittiska patrullbåtar är öfverdrifven. Endast tre fartyg sänktes och tio man dödades. — På den tyska fronten fortsätter striden utmed floden Stokhod. Tyskarna erhålla alla möjliga förstärkningar och skola rädda Kovel, mot hvilken plats ryssarna avancera utmed två järnvägslinjer. — Ryska trupper ha tagit staden Manakhatum, 50 mil väster om Erzerum vid Tuzulu floden. — Det brittiska amiralitetet har på säkra bevis på, att de två stora tyska pansarfartygen Kaiser och Kronprinz sänktes i slaget vid Jutland. — Tyskarna ha åter gjort ett synnerligen häftigt anfäll på Verdun och avancerat något. Fransmännen hålla emellertid tre försvarslinjer framför Verdun.

Fredegen d. 14 juli.

Synnerligen häftiga strider utkämpas på östfronten. Österrikan har lyckats att åtminstone för tillfälligt stoppa den tyska framryckningen utmed Stokhod. Båda sidor ha skaffat stora förstärkningar. Stridens närmaste mål är Kovel. Längre söderut utkämpas en nästan lika häftig strid vid nedre Stripa. Österrikan medelgiva, att ryssarna genomträngit general von Bothmers front på några punkter, men uppgifta, att ryssarna senare drefvot tillbaka. Ryssarna ha tagit 2,000 fångar. — Ryssarna ha haft stora framgångar i Kaukasus. Turkarna ha drefvot från höjderna vid Bahur. — Den brittiska expeditionen i Mesopotamien är fortfarande vid Sannayt, omkring 15 mil nedanför Kutel-Amara vid Tigris. De brittiska trupperna hafva varit utsatta för ett effektivt artillerifirefall. — Blockadminister Lord Robert Cecil har bekräftat den tyska rikskaanslärns anklagelser mot England, emedan detta land öfvergifvit Londondeklarationen. Han säger, att Storbritannien handlat fullkomligt lagligt i detta afseende. — I prisdometol i London har W. L. Grieson Commission company i St. Louis tilldömdt \$290,000. Denna firma var ägare af lasten på den amerikanska ångaren Wilhelmnia, som d. 11 februari 1915 togs af engelsmännen och placerades i prisdometol. — Britterna ha hållit sina vinster på sin del af Sommetfronten och ha avancerat på några punkter. — Från Rom meddelas, att toppen på Castelito i Toscanastrakten springits af Italienarna.

Måndagen d. 17 juli.

De brittiska trupperna ha fortfarande framgång mot tyskarna. De ha tagit Devlieskoogen och Hilzkoogen samt nått utkänterna af Pozieres. En bajersk regemenschef med hela sin stab har tagits tillfång. På en punkt stå britterna 4 mil bakom tyskarnes första linjer. — En ekonomisk allierad konferens hölls förra veckan i London. — Från Insterbruck, Österrike, meddelas, att Cesare Battisti, f. d. socialistledaren af den österrikska riksdagen, har afsträtt för högförräderi. — Nordväst om Verdun ha fransmännen tagit tyska positioner (Forts. å sid. 5.)

ETT BOTEMEDEL FÖR BARNFÖRLÄMNING?

Sjukdomen sprider sig.

Från Amsterdam telegraferades i onsdags, att en tysk handelsundervattensbåt är på väg till New York med ett mystiskt lyskt läkemedel mot barnförlämnning.

En ledande tysk vetenskapsman, som under flera år studerat barnförlämnning i de skandinaviska länderna, har upptäckt ett botemedel, som med framgång provfats i Sverige och Norge. Medlet skall utbjudas till amerikanska städer, som äro hemsökta af den hemska sjukdomen. Uptäcket har, nog bevakats i Tyskland, och inga detaljer angående botemedlets natur eller form äro kända.

Barnförlämnningen härjar fortfarande i New York. Den har äfven spridit sig till andra platser, bl. a. till Minneapolis. Äfven i Winnipeg ha två fall af sjukdomen förkommit, nämligen ett barn i norra delen af staden och ett i centrum angripits. Läkarerna hålla dock förra, att någon anledning till öka icke föreligger.

Mördade missionärer.

Rev. W. A. F. Campbell och hans fru från Toronto blefvo i söndags morse mördade af en japansk tjuv, som krängde sig in i deras sommarvilla vid Karuziga, Japan. De voro missionärer, utsända af den canadensiska metodistkyrkan.

John såsom ödd — hemkommer.

John A. Swenson, 33 år gammal, anländer i tisdags förra veckan till Hittlerd, Minn., för att besöka släktingar. Han har varit borta i sex år, under hvilken tid han sörts såsom död. Det hade nämligen rapporterats, att han omkommit i en cykel, som var några år sedan gånget öfver Canada. Men han hade i själva verket räddat sig och rest norrut.

Canadas arné.

Från rikets början till slutet af juni månad ha 345,880 man tagit värfning i Canada. Det totala siffrorna 154,129 man i den halfta miljön, som regeringen var så förfig att utlösa. De olika militärdistrikten ha värfvat, som följer:

No. 1....	25,819	No. 6....	31,461
No. 2....	78,471	No. 10....	71,119
No. 3....	35,868	No. 11....	32,727
No. 4....	29,264	No. 13....	31,176
No. 5....	6,615		
Summa	345,880		

Lördagen d. 15 juli.

Det har på västfronten visat sig, att tyskarna tydligen lida brist på reservtrupper. — Väster om Stripa hafva ryssarna i en häftig österriksk kontrakttagit tagit 3,200 fångar. — Storbritannien Nicholas rapporterar fortsatt framgång mot turkarna och har tydligen börjat en ny stor offensiv i trakten af Erzerum och Balbut. Sjätte hjärnet af det turkiska riket synes nu vara hotadt. — Den brittiska offensiven påbörjades åter i dag. På en punkt tvingades tyskarna att retrera till sin tredje linje. Öfver 2,000 krigsfångar togos. — Från Berlin rapporteras, att fortsättnad af det brittiska anfallet på de tyska linjerna mellan Pozieres och Longueval resulterade i att de tyska linjerna genomträngdes och britterna vunno mark. Dessa hafva äfven tagit Troneskoogen. — Arkehärtig Frederick och general von Pfanzler ha blifvit framtagna sina kommandon. De anklagas för att hafva varit orsaken till de tyska och österrikska mötgångarna i Gallizien. — Det uppgiftes, att tyskarna hotat med att flytta alla fransmän och belgare till Tyskland och totalt odeligga den del af deras land, som tyskarna innehafva, om dessa blif tvingade att retrera. — Konung Konstantins sommarslott vid Tatol har nedbrunnit, och den kungliga familjen har måst fly från palatset. Öfver 20 personer omkommo i eldsvidan och 50 soldater skadades.

Måndagen d. 17 juli.

De brittiska trupperna ha fortfarande framgång mot tyskarna. De ha tagit Devlieskoogen och Hilzkoogen samt nått utkänterna af Pozieres. En bajersk regemenschef med hela sin stab har tagits tillfång. På en punkt stå britterna 4 mil bakom tyskarnes första linjer. — En ekonomisk allierad konferens hölls förra veckan i London. — Från Insterbruck, Österrike, meddelas, att Cesare Battisti, f. d. socialistledaren af den österrikska riksdagen, har afsträtt för högförräderi. — Nordväst om Verdun ha fransmännen tagit tyska positioner (Forts. å sid. 5.)

Kolexpedition.

En svensk kolexpedition till Spetsbergen skulle starta omkring den 4 juli.

I ELFTE TIMMEN.

VALDIGA KOLLAGER FINNAS FÖR SVENSKARNES RAKNING.

I början af juli skulle från Stockholm starta en expedition på cirka 30 man med Spetsbergens såsom mål. Expeditionen, som i Narvik mottager en laddning grufvutbete från Kiruna, har till uppgift att vidtaga förberedelser för den kolhyttnings i större skala som nästa år planeras. Siljan har, som nästa år af nybildade aktiebolaget Spetsbergens svenska kolfält aktiefördrag startats under gymnasieansvar. Kolhytten äro nu, tack vare världskriget, våldsamt upprifna. Kol på snart icke att upbrinna för pengar. Skogar måste huggas ned för att mätta fabrikerernas miljoner ångpannor. Men förgäves. Fastän gjutningsstempel blir allt raskare, kunna de dock icke ersätta den förtäta och förhöjande veden i de s. k. stenkolen. Bränslefrågan är aktuell än någonsin. Är det underligt att många svensk medborgare vänder sig på ögon mot de svenska kolhyttningsverken på Spetsbergen som de stora hindrarna i bränsleproblemet? Man vet ju att de af naturen mera företagsamma amerikanerna ur sina fyra grufvor vid Advent Bay, Isfjorden, öst om cirka 30,000 ton stenkol pr år. Kol, hvilka med förtid full användning i Norge och Sverige, bl. a. vid de stora tappningsgrufterna och deras ångkraftverken. Ivarer skulle ej de svenska kolhyttningsverken vara konkurrensförmåga. Vid Braganza-riken ha i ex. svenska planerats sin fana på en mäktig, i dagen liggande kolfält, som innehåller tertiära kol af samma goda beskaffenhet som amerikanska, eller nu sedan någon tid tillbaka normännens (de ha, såsom bekant, för cirka 7,000,000 kr. inköpt amerikanska kol) kolfältet. Expeditioner i sommar ämnar å dessa fält, där man för öfrigt har en svensk timmerstuga, göra anstalter för en snar och efterlättnad kolhyttnings. Kolhytten ha drädesvid den hufvudsakligen hård vid Liljeholms berg och beräknad medelmåttighet af 2.15 meter och en areal på cirka 100 km. Minstiffran för detta fält är 305 miljoner och för samtliga Braganza-fälten cirka 340 miljoner ton. — Ett par andra värdefulla svenska kolfält äro de vid Pyramidberget och Binsövs land belägna. Här äro dock kolens s. k. kulmål (tillhörande underkarboniska formationen), sålunda ej fullt så goda som vid Braganza. Man kan emellertid beräkna att cirka 2.3 af kolen utgöras af goda kol, af såväl för Pyramidberget som beräknad totalmängd af cirka 280 miljoner ton. Göttersanna beräkningar för Binsövs land, uppgår man den hinnaövriga kända summan af 3,000 miljoner ton. Vid Binsövs land är dock kolhytten täckt af ett sandstenlager och torde väl få vänta något år en effektivare bearbetning. Noggrannare undersökningar angående kolhytten ligger och utsträckning komma i sommar att vid båda dessa fyndorter företagas. Expeditionen start för öfrigt i höst. Kossan till dessa nordligast liggande lokaler och Braganzadistriktet sin sista höst. Fälten vid Erdmans tundra äro föga värdefulla i förhållande till öfriga och få nog såväl denna sommar som åtskilligt till framtida ligger till sig.

Hvad gäller expeditionen beträffar, är det s. k. ledningschefen Hjalmar Johansson, hvilken fem somrar å Bredbeck färdt där uppe. Vidare utgår en i intendenten Wallin från Gellivare såsom gammal praktiker på grufveteknikens område, kalbyrgaren, ingenjör P. Hornell från Vattenbyggnadsbyrå, geodeten S. Ohman, som svarar för kartritningsarbetet, samt agronom H. Odelberg, på hvilken lott proviantförproblemet faller. I egenkap af botanist följder amanuens E. Lundström, hvilken därjämte kommer att enligt af prof. G. de Geer uppfordrad fotografisk metod kartläggas Kjellströms del i närheten af Braganza Bay. Färden skulle företagas med kaptens fartyg Ra omkring 4. 4 juli. Kapten är O. Holm från Sveabohlet och slotts bier normann Tjussas. I Narvik få två Uppsala-studenter ombord — en af dem är filkan E. Andersson. Därjämte medfölja två teknologer, hrr Norin och Hella.

Då man vet att svenskarna å Spetsbergen, som ofta annonserades, i elfte timmen varit ute för annektering af de fält som med rätta borde tillkommit dem, tack vare icke minst de talrika svenska forskarfärderna till den afslagna ögruppen, vägar man tro att fart nu ändtligen skall sättas i det började kolhyttningsarbetet och således en ny landvinning af svensk företagsamhet ömsider vinnas.

Kommission för Irland.

En kommission, bestående af Lord Castleton, Sir D. Harrel och tre domare, ha utsetts att styra Irland. En irlandsk sekreterare som en lämplig militär rådgivare kommer äfven att utnåmnas.

INFÖR HÖFRATTEN.

Straffen för de s. k. förrädarna i Sverige ha af höfrätten något nedpruttats.

Svea höfrätt har nu meddelat utslag i det s. k. förräderimålet i Sverige.

Allmänna åklagarens besvär har höfrätten ej funnit föranleda till någon ändring i rådhusrättens utslag. Vidkommande de tilltalades besvär finner höfrätten väl Höglund, Hedén och Oljelund icke genom hvad den målet förts till last ha gjort sig förfallna till ansvar enl. 8 kap. strafflagen, men enär Höglund, Hedén och Oljelund genom de af dem vid kongressen hållna anförandena och Höglund särskildt därigenom att han på kongressen föredragit det af honom i samråd med andra personer författade "manifest till Sveriges folk" uppmannat eller anroddes sökt förlida till anordnande af en storstrejk kort innan eller vid ett krigsutbrott, hvilket betecknats såsom nödligt eller sannolikt förestående samt med hänsyn till innehållit i frågavarande uttalanden och hvad i sammanhang därmed förekommit desamma måste anses ha innefattat upmaning till straffbar ohörsamhet mot laga myndighets bud, såsom till de värfpliktiga att icke efterkomma inkallelse till krigstjänstgöring afvensom som till den kommunikationsväsendet anställda personalen att nedlägga arbetet och Höglunds uttalande jämval upmaning till yrtran, ty som en dylik verkan af berorda uttalanden måste ha varit af Höglund, Hedén och Oljelund åsyftad eller i alla fall af dem utsedd, alltså och då kongressen — i betraktande såväl deraf att vid den sammanvarit ett betydande antal personer som ombud för sammanslutningar med talrika medlemmar i ändamål att i enlighet med kallelsen till kongressen "behandla och för sin del taga ställning till frågan om arbetar, klassens ställning till det eventuellt krigsutbrott och därmed sammanhängande spörsmål", som och deraf att ehuru tillräde till kongressen lämnats endast sålunda kallade eller inbjudna personer, redogörelse för kongressens förhandlingar och på den samma fattade beslut omedelbart bragts till allmän kännedom genom en af kongressen utsedd komité — varit att hänföra till sådan menighet som afses i 10 kap. 14 par. strafflagen samt vid bedömande af den brottslighet, som alltså ligger Höglund, Hedén och Oljelund till last med hänsyn till de i följd af rådande krig mellan frammande makter uppkommande förhållanden omständigheterna äro att anse såsom synnerligen försvärande för höfrätten lagligt på det sättet andra rådhusrättens dom i ansvarsfrågan, att Höglund, Hedén och Oljelund jämli 10 kap. 14 par. 1 och 2 momenten strafflagen dömas att för hvad dem ligger till last undergå straffarbete, Höglund 12 år och 6 månader, Oljelund 1 år och 3 månader och Hedén 9 månader.

De dömdes som bekant af rådhusrätten till respektive 3 års, 18 månaders och 1 års straffarbete samt ett års vanförel och förlust af medborgerligt förtroende. Den senare straffbestämmelsen bortfaller nu.

I fråga om målet i öfrigt finner höfrätten själ att göra ändring i det af rådhusrätten afkunnade utslaget. De tilltalades yrkande att sättas på fri fot länna höfrätten utan afseende.

Höfrättsledamöternas olika yrkanden gestaltade sig på följande sätt: Assessor A. Axelius ville ålägga Höglund 2 års, Oljelund 10 månaders och Hedén 8 månaders straffarbete, assessor Wistrand Höglund 2 år, Oljelund 10 månader och Hedén 8 månader, höfrättsrådet Grönvall ville fastställa rådhusrättens dom och höfrättsrådet v. Oelreich yrkade på resp. 2 år, 6 månader, 1 år, 3 månader samt nio månader. Höfrättsrådet Wästfelt instämde med höfrättsrådet Grönvall, hvarefter beslutades med anslutning till höfrättsrådet v. Oelreichs yrkande.

Järnvägskommissionen utsedd.

Officiellt meddelades i fredags i Ottawa, att regeringen utsett den kommission, som skall undersöka de canadensiska järnvägarnes förhållanden. Kommissionen fick följande sammansättning: Alfred H. Smith, president för New York Central lines, som blifv ordförande; Sir Henry Drayton, ordförande för den board of railway commissioners for Canada; Sir Geo. Paish, den eminenta brittiske statistikern.

Tre explosioner.

Tre män dödades och flera sårades i en explosion, som i torsdags inträffade i Somet Solvay companys anläggning vid Buffalo, N. Y. Explosionen orsakades af att blitzen slog ned och antände fabriken. — Ett af kruthusen vid Dupont Powder works nära Pompton Lakes, N. J., sprang i torsdags i luften, hvarevid fyra personer dödades och tre skadades. — Sju personer dödades, då en ammoniaktank i en slakteriaffär i Brooklynn, N. Y., i torsdags exploderade. 29 personer erhöilo mer eller mindre svåra skador.

25-årsjubileum.

Sitt 25-årsjubileum som svensk-amerikansk tidningsman kunde utgiva och redaktören af "Oregon Posten" F. W. Löngren nyligen fira.

En framställning.

Generalkonsul Bergström ingifver en skrivelse till det svenska utrikesdepartementet.

SVERIGE I CANADA.

DEN SVENSKA HANDELN PÅ CANADA EFTER KRIGET.

Till svenska utrikesdepartementet har Sveriges generalkonsul i Montreal, dr. David Bergström, ingifvit en längre skrivelse rörande Sveriges förberedelser för den canadensiska marknaden efter världskrigets slut.

Då åtskilliga förhållanden tyda på att Sverige efter världskrigets slut bör äga utskikt till en betydligt ökad marknad i Canada, anser dr. Bergström önskvärdt om en förberedande öfversiktlig undersökning kunde verkställas i hemlandet, som kunde vara svenska varuslag och kunde vara lämpliga och redo att i afsevärdt ökad omfattning införas på den canadensiska marknaden i täflan med andra länders produkter.

Vidare framhåller dr. Bergström, att det säkerligen skulle lända till gagn, om denna undersökning anförordades på någon person, som sedermera kunde få i uppdrag att följföra, fördjupa och praktiskt fullständigt den samma såsom till Canada utsänd handelsattaché eller dylik.

Då det är dr. Bergströms öfvertygelse att Canada kan för svensk handel och industri, som vill arbeta på att vinna något af bestående värde, erbjuda afsevärda framtidsmöjligheter, är å särskildt de i Canada gällande höga priserna skapa en bred marginal för konkurrensen med god profit för den systematiskt arbetade billigare men ändå förstklassiga varlag, har dr. Bergström redan på närvarande stadium ansett sig böra inkomma med denna